

MAGYAR HÉTFO

Megjelenik hétfőn reggel

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Budapest.

VIII., Horánszky-utca 20

Telefon: József 338—21

és József 431—93

POLITIKAI HETILAP

FŐSZERKESZTŐ:

HALLER ISTVÁN

SZERKESZTIK:

CSERNÁTONY LÁSZLÓ ÉS MOVIK ZSIGMOND

Egyes szám ára 10 fillér

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 6 pengő

Fél évre . . . 3 „

Postatakarékpénztári csekk-
számla: 53-817

Elfogták a fecskeutcai halál- gyár igazgatóját

Hatvanezer magántisztviselő eladósodása

A Miskolci Takarékpénztár és egy botránnyos kilakoltatás

Hindenburg elnök meleghangú táviratban üdvözölte vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzót a jubileum alkalmából

Hindenburg birodalmi elnök Horthy Miklós kormányzóhoz tízéves jubileuma alkalmából a következő táviratot intézte: Tizedik évfordulóján annak a napnak, amelyen Főméltóságod mint a magyar királyság kormányzója elfoglalta hivatalát, fogadja, kérem, legszívegyesebb jókívánásaimat. Főméltóságod vezetése alatt legyen része Magyarországnak boldogulásban és jólétben! Bajtársi köszöntéssel, Hindenburg birodalmi elnök.

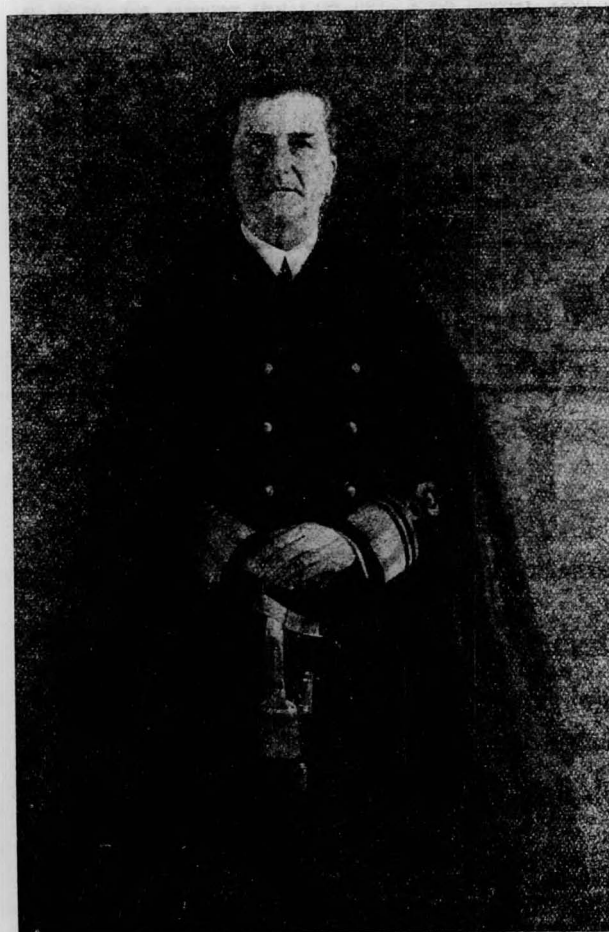
A *Giornale d'Italia* azt írja, hogy a kormányzó a magyar nemzet válságos óráiban valóságos megszemélyesítője a magyar faj minden erényének. „A haza, család és munka fogalmát vallási magasságokba emelte és ez erények gyakorlásában jó példát mutatott az ország minden polgárának. Érthető, ha a magyar nemzet méltón ünnepli kormányzóját, akit hálás szívvel vesz körül. A magyar kormány büszkén tekinthet vissza az elmúlt tíz esztendőre. Magyarország ma egyenlő színvonalon áll az európai nemzetekkel és hálával gondol az olasz nemzetre, amely elsőnek emelte ki elszigeteltségéből.”

A *La Tribuna* hasábjában számol be a jubilárius ünnepségekről és a kormányzó amnesztiáról, megemlítve, hogy ez a nyolcadik amnesztia Horthy Miklós kormányzósága alatt.

A kormányzó jubileuma alkalmából a párisi magyarság ünnepélyes istentiszteletet vett részt. Dél előtt fél 11 órakor a külföldiek templomában katolikus, délután négy órakor pedig a Sainte Marie-templomban protestáns istentisztelet volt.

Az istentiszteletet a párisi ércekezet alkalmával a francia fővárosban időző magyar delegátusok is résztvettek, élükön Walkó Lajos külügyminiszterrel. A párisi magyar követség tag-

jai teljes számban jelentek meg Villani Frigyes báró követ vezetésével. A párisi magyar kolónia igen nagy számban jelent meg.

Vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarország kormányzója, akit tízéves kormányzó jubileuma alkalmából az egész magyar nemzet osztatlan szeretete és hálája vett körül.

Kötelességteljesítés

Ezt jelöli meg vezércsillagául Horthy Miklós, Magyarország kormányzója. Életével mindenestre bebizonyította, hogy ezt a vezércsillagot tengeren és szárazon, háborúban, és békében, rendíthetetlen hittel és szilárd lélekkel követte. Az eredmények, a sikerek nem maradtak el, mert soha nem is maradtak el.

A kötelességteljesítés csillagát fel kellene tűznie kicsinynek nagyak, az egész nemzet összességének a saját egére. A munkateljesítmény, amelyet produkálunk, nagyon sok kívánni valót hagy hátra. Sok bennünk a kényelemszeretet, a könnyelműség, a fatalizmus, a szakadatlan és állandó erőlködéstől való huzódás. Pedig bizonyos, hogy erőnk és tehetségünk sokra képesít. Van bennünk találgatás, zsenialitás és lendület. De nagyon gyakran kevés a kitartás, amelyet csakis a kötelességteljesítésnek soha meg nem szünő, egy percre sem lankadó ösztönössége tud az emberből kiváltani.

Ha itt mindenki teljesítené a kötelességét, mennyivel több volna a termelés és mennyivel kevesebb volna az utcán kborló dologtalan éhes ember, mennyivel kevesebb volna a könnyű és keserűség. Mert nem csodákat kell művelni, hanem kötelességet teljesíteni. Ne azt várjuk egymástól, hogy alkotásokban, nagy tettekben egymást muljunk felül, hanem csak annyit, hogy mindenki a maga helyén száz százalékig teljesítse kötelességét, és hogy ez alól ne vonja ki magát senki. Nincsen joga sem született úrnak, gazdagnak, a sors kezveltjének, a könnyű és jól jövedelmező pozíciók birtokosának, iparosnak, kereskedőnek, orvosnak, papnak, gazdagnak, napszámosnak, grófnak és utcaseprőnek kötelesség mulasztásával csökkenteni a nemzeti termelést, a tudományos, gazdasági produktiót, a rendszilárdságát és a történelmi feladatok végzéséhez szükséges energia gyűjtést. Nagy dolog a kötelességteljesítés és mégis el lehet várni mindenkitől, mert mindenki képes reá.

Sokat és ostobákat beszélnek a jelszavak ellen. Pedig a jelszavak csillagok az égen, amelyek után járni lehet, s bár soha el nem éri őket senki, mégis az út, amelyet vezetésük mellett megtesz, emelkedett szellemű és becsületes út. A kötelességteljesítés jelszavát remélhetőleg senki sem fogja kifogásolni, ellenkezőleg mindenki elindul utána. Ha tíz esztendő után, amely mögöttünk van, egy tizesztendő kötelességteljesítés korszaka következik el, olyan, amelyben mindenki a maga helyén teljesíti önmagára nézve ezt az elvet, akkor valamennyien segítünk a magyar történelem rüdjét a feltámadó magyar dicsőség irányába fordítani.

A hétköznapi öröme

Vad rohánással szágul az idő. Elzúg fölöttünk s bennünket is magával ragad. Az eliramló időt, amennyire lehet, ki kell használnunk.

Elsősorban is sorsunkat örömmel kell fogadnunk. Egészen hiábavaló irigy szemmel pislogatni szomszédunk sorsa felé, amely természetesen a magunkénál mindig rózsásabbnak tetszik. A gondviselés nem akarta, hogy ez a sors jusson neked. Biztasd magad azzal, hogy bizonyos tekintetben mindig boldog vagy. Emlékszem egy régi metszetre, melyet egyszer a Montmartren láttam. Egy mesterlegényt ábrázolt, aki székkel a hátán egy régi hid alatt talált menedéket a felhősakadás előtt. A szegény ördög hálaadó imádságra kulcsolta össze elgémberedett ujjait: „Istenem, hálásan köszönöm, hogy erre a hidra találtam, másokat útjukban lepett meg a vihar.” Ez a vándor bölcs volt. Kövesd példáját. Ne légy azokhoz hasonló, akik sohasem köszönnek meg a talált hidat, amikor eljön rájuk a megpróbáltatás órája.

De nemcsak el kell fogadnunk sorsunkat, hanem meg is kell azt „szerveznünk”. Számolj azzal, hogy minden reggel egész sereg ember és ügy támad mindenféle ürüggyel ellened. Olyan emberek, akik soha egyetlen fillérrel sem csahának meg, nyugodt lelkiismerettel tülekednek magukat azon, hogy megrabolják idődet. Ott van például az előkelő dáma. Ott van a sarki szomszédasszony. Ott van klubbarátod, aki meghív, hogy igyál vele egy pohár sört. Ott van aztán a modern élet tömérdek következménye, a fölösleges könyvek, a szüntelen újságok, a kozmetikai intézetek katalógusai. Semmiségek amelyek azt a látszatot igyekeznek kelteni, mintha valamik volnának. Ezek állják útját annak, hogy valódi egyéniséggé válj.

Hát — mondhatná valaki — ne nézzek meg, lássak, halljak mindent? Természetesen nem. Enni sem eszünk meg mindent. Mire való naponta okvetlenül tudni mindent, ami a világon történik? Ki tudná leírni azoknak a szegény elméknek nyomorúságát, amelyeket egészen szétzilált a magukra vállalt haszontalanságok súlya. Félre ezzel a lán-lommal, amely csak eltakarja a tiszta emberi gondolatot. A kötelességeknek megvan a maguk rangsora. Ezt ismernünk kell. Ezért szeretem azt a jelmondatot, amely cserkészseim gyűléstermét ékesíti: A legkellemelebb kötelességedet végezd el elsőnek.

Aztán meg is kell védenünk kiszabott sorsunkat. Amit az ember meg nem véd, megőrizni sem tudja. Minden isteni és emberi erőnkkel védelmeznünk kell sorsunkat. Természetfölötti álláspontra tekintve, gyengeségünk ereje határtalan. Emberileg szólva, mindig van benned valami érték. Ne becsüld magad kevéssé. Amit magadban találsz, talán nem nagy érték, de érték. Őrizkedj a csüggedéstől, pesszimizistától, örökös homlokáncólóktól. Légy résen azokkal szemben, akik egy-egy reggelen, amikor minden erődre szükség volna, elfönnnek hozzád s kéretlenül így szólnak: „Ejnye, de rossz színben vagy ma!” Ez az ostoba frázis már sok embernek kedvét szegte s csökkentette bátorságát. Olyan színben vagyok, amilyenben vagyok, punktum!

Még valamit szívünkbe kell vésnünk: Sorsunkat szeretnünk kell. Ez a harci területünk, ezen állunk. Földi sorsunkkal, amely gyakran prózai, kell megfizetnünk büneinkért s kell megvásárolnunk az örök életet. A hegylakó szereti zordon hegyeit, a halász szereti a tengert, bár sokszor kerül veszedelembé és inségbe. Szeresd te is a kötelességnél az a körét, amelyet Isten keze szabott ki eléd. Ez a szeretet erő jelent s bizonyos mértékig ez már jutalom azért a szenvedésért, amelyet kötelességed teljesítésében magadra kell venned.

„Könnyű ezt mondani!” válaszolhatná valaki. „Manapság nagyon nehéz időköt élünk. Életünk látóhatára köröskörül komor, sötét”. Mit akarsz ezzel mondani? Inkább éljél talán Atilla idejében, vagy a harmincéves háború borzalmai közt, vagy a mai Oroszországban? Okkal-móddal

mindig van felhő a látóhatáron. Így van az életben is. A balszerencsét minden nap mint vendéget kell várunk. A kezesre feszített Krisztus szőlőért kerjei adják erre a magyarázatot.

Dalolva készülj tehát életed útjára. Dalolj, ha kék az ég, dalolj, ha szürke, dalolj,

ha fekete. Dalolva végigmenni az éten annyira, mint hitelt menni végig. Aki dalol, azt bizonyítja ezzel, hogy a legsötétebb éjszaka mögött is fény ragyog, a legsúlyosabb megpróbáltatás mögött is él a szeretet: a szeretet, vigasztalás és megnyihülés.

Pierre L'Ermite.

Ujvári István gazdag földműves ezerpengős bankjegyének kalandos váltási története egy Népszínház-utcai kávéházban

Hogyan tűnt el az ittas ember pénze és ki a bűnös?

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —

Igen érdekes ügyben indult meg a bűnvádi eljárás az elmúlt héten a főkapitányságon Paul Andor dr rendőrkapitány előtt. Még a múlt év júliusában történt, hogy egy ballagárgarmat környéki gazdag földműves, Ujvári István, több vagón búza árával feljött a fővárosba bevásárolni. Először egy Német-utcai csapszékbe tért be, majd beült Riesz János Népszínház-utcai kávéháza és ott elkezdett iddogni. Hogy mi történt a kis kávéházban az eddig még felderítetlen, elég annyi, hogy Ujvári a kávéházból való távozása után észrevette, hogy

több mint ezer pengője hiányzik.

A főkapitányság központi ügyletére siettet és feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen *lopás és család miatt*. A főkapitányságon megindult az eljárás, kihallgatták Riesz Jánost az alkalmazottait, de egyik sem ismerte be, hogy Ujváritől cselelt vagy erőszakkal ő vette volna el a pénzt. Ezért az ügyészség megszüntető végzést hozott az ügyben.

Nem is történt volna semmi, ha időközben újabb bonyodalmak nem támadtak volna. Néhány héttel ezelőtt ugyanis váratlanul ismét megjelent a főkapitányságon Ujvári és bejelentette, hogy most már kétségtelen bizonyítékokat hozott fel afelől, hogy őt Riesz János népszínház-utcai kávé házában rövidítette meg — jassnyelven szólva: meghiltozta, mert ezer pengőjéből több száz pengővel kevéssébbet adott neki vissza, azonkívül

Törley-pezgő címen közönséges habzóort szolgált fel neki,

úgy hogy hárcszáz pengőnél nagyobb celhet állított össze, holott a fogyasztás csak negyven-ötven pengőt ért. Mindezek alapján kérte az eljárás újabb megindítását Riesz ellen és hivatkozott Hammermüller Sándor főpincérre, aki elmondotta neki, hogyan vezette őt félre Riesz.

Khallgatták Hammermüller Sándort, aki elmondotta, hogy valóban Riesz volt az, aki az ezerpengőt felváltotta és abból részül adott vissza és ő adott utasítást arra is, hogy a fogyasztást feltüntető „kasszalapot” meghamisítsák és egy újat állítsanak ki, amelyben már jóval több étel és ital van feltüntetve. Ugyanígy vallott a kávéházi kenyereslánya is.

Mind a ketten ötven-ötven pengőt kapott volna a sikerült „hílozás” után a kávéstól.

Riesz János viszont azzal védekezett,

hogy volt alkalmazottainak bosszúműve az újabb feljelentés, amely mögött tulajdonképpen egy általa hamis vád miatt feljelentett konkurrens kávé áll. Ő volt az, aki pénzért felbújtatta volna Hammermüller-t a terhelő vallomás megtételére.

Ezt az esetben a kávé nem tudta igazolni s így az eljárás tovább folyt ellene. Közben azonban érdekes fordulat következett be az ügyben, Riesz János védője, Bünyvöld Lajos dr egy nyilatkozatot csatolt be a főkapitánysági iratokhoz Ujvári István aláírásával, amelyben a sértett földműves

visszavonja Riesz János ellen tett feljelentését.

Elmondja Ujvári, hogy az újabb feljelentést csak azért tette, mert megjelent íalujában egy Róth Jenő nevű ember és kijelentette, gyorsan utazzék vele Pestre, vissza fogja kapni a pénzt. Fel is jött Róthlal és itt találkozott egy Sávold Aurél nevű főpincérről és Hammermüller Sándorral. Róth arra beszélt rá, vallja azt a rendőrségen, hogy Riesz volt az, aki őt a pénzváltásnál becsapta és mondja azt a szemébe is. Bár Ujvári az éjszaka eseményiből semmire sem emlékezett, Róth rábeszélésére mégis megtette azt a vallomást, amelyet azután Hammermüller főpincér és a kenyereslánya is megerősített s így indult meg az újabb eljárás Riesz ellen.

Mindezek alapján Riesz János ügyvédje úján feljelentést tett Róth Jenő és társai ellen.

hamis vád és hamis tanúzásra való felbujtás büntetése miatt.

Előadta, hogy évek óta elkecseregett pereskedésben áll Löwy, Sávold és Róth éjszakai házak tulajdonosaival. Róth Jenő egyébként Löwy bútorkereskedésének is alkalmazottja. Szerinte Löwyék azért bűntették fel Ujvárit a valótan vallomásra, hogy őt letartóztassák és az ellenük folyó hamis vád bűnyégnek főtárgyalására őt, a feljelentőt, mint a Markó-utcai fogház fekvőlyt vezessék elő. Azzal is megvádolta Riesz ellenfeleit, hogy volt főpincéret, Hammermüller Sándort megvesztegették, összes adósságait kiírták és Hammermüller pénzért vallott ellene, sőt saját maga ellen is.

Az ellenfeljelentés ügyében is megindult az eljárás a főkapitányságon. Az összes iratok hamarosan átkerülnek az ügyészségre s így a főtárgyaláson derül majd ki, mi is történt voltaképpen azon a júliusi éjszakan népszínház-utcai kávéházban.

Varrógépek, kerékpárok, gramofonok

Lengyel Gépáruházban, VI, Jókai ucca 1

Részlet előleg nélkül. Szabás-hímzés tanítás díjlan.

gyártmányokat ma már mindenki ismer

Teherautók: 1¹/₂, 2, 3, 4 és 5 tonna hordképességgel, 20—40 km. sebességgel, kombinálhatók teher- és személyszállításra is alkalmas kivitelben.

Autobuszok: 23 és 43 személyre. Tűzoltóautók, Locsoló és utcaseprőautók. Teherautomobilok különleges célokra.

Mezőgazdasági gépek: u. m. cséplőgépek, traktorok, ipari stabilizátorok és lokomobilok. Vízherdó, öntöző- és lakókocsok.

Különféle hengerelt vasanyagok: Acél-, vas- és fémöntvények nyersen és megmunkálva. Kereskedelmi öntvények és karikás kályhák. Vízvezetékű öntött vascsövek 6 m hosszúságig. Bauer-féle kettős szab. vaslétraalványok.

Hidak és vasszerkezetek. Tartalékalkatrészek cséplőgépekhez, automobillokhoz.

Jobbágy-féle folytongőz kályháink kitűnően beváltak. Használhatók barnaszén és egyéb gyengminőségű szén (lignit, tőzeg) és széntörmelék tüzelésére.

Magyar kir. állami vas-, acél- és gépgyárak
Budapesti, X. ker., Kőbányai-út 21. szám — Telefon: József 460—29

Dr Révai József: Szent Imre élete

Valóságos irodalmi eseményszámba megy az a monumentális kötet, amely mint a Szent Imre jubileumi év első kiadványa a napokban hagyta el a sajtót. A könyv szerzője dr Révai József, akit a magyar közönség a *Szentek Legendái* és a *Zarandokú* a *Szenthelyekre* című, gyorsan népszerűvé vált kötetek révén előnyösen ismer. Ez a kötet is, mint az előbbie, immár külső kiállításban is megragadja az olvasó figyelmét. Remek kötése *Jáschik* Ámos tervei nyomán készült, gyönyörű könyvdíszeket ugyancsak az az istenáldotta művész tervezte és rajzolta, egész elgondolásában és rajzainak stílusában csodálatos művészettel felhasználva a román stílus elemét, amelyek oly kitűnően illenek a könyv középkori hangulatához. Mielőtt a könyv olvasásába fogna, megállít egy pillanatra *Huszár* Károly ajánlása. A Szent Imre jubileumi év rendező főbizottságának elnöke az egyházi cenzorok után elsőnek olvasta a könyvet és ajánló sorainak lelkes hangja mindenkit meggyőzhet arról, hogy itt a magyar katolikus irodalom egyik legkiválóbb alkotásával áll szemben, Dr Lányi József tinnini püspök írta a könyvhöz az előszót, amelyben felvilágosítja az olvasót a szerző eljárási módjáról, formaválasztásáról, stílusáról.

Sajátoságos könyv ez, Nem történelem, hiszen a kor történelmi kérdéseit *Karacs* János és *Hömön* Bálint kellőképpen tisztázták, a szerzőnek tehát nem marad egyéb programja, mint átvenni eredményeket. Ezt becsületesen meg is teszi, hiszen munkáján nyilván meglátszik, hogy a korra vonatkozó egész irodalmat áttanulmányozta, ismeri és ennek az irodalomnak minden fontos adatát fel is használja. Ha azonban beéri ezzel, akkor szolgai másolóvá válik és főös munkát végez. A szerző nem érte be ennyivel, hanem széles korrajzban összefogta Szent István századának küzdelmeit és törekvéseit a keresztény vallás megszilárdítása körül, a magyarság lassú, de biztos és öntudatos beletörődését az új vallás hozta viszonyokba és világnézetbe. Azonban még ez a korrajz is könnyen szárazzá válhatott volna és egyszerű kompilációvá süllyed, ha a szerző szerencsés ötlettel nem használja fel ennek a kornak legendakincsét. Ez a legendakincs mostanig nagyrészt a régi krónikákban és legendás könyvekben bujkált, legfeljebb régi kiadványokban volt hozzáférhető és amint most a szerző hozzá nyúlt és munkájába beillesztette, valóságos csodát művelt: A századokat és történelmi tényeket egyszerre a költészet csillogó aranyporával vonta be. Így történt, hogy hatalmas arányú, 400 lapos munkája nemcsak hiű tükre az első század eseményeinek, hanem kegyeletes és áhitatos olvasmány, amely egyuttal érdekes is.

Erdekessé teszi elsősorban az, hogy mindenütt életet és elevenséget visz be az eseményekbe. Nem szolgai elbeszélő, aki utánamondja forrásainak az elbeszél eseményeket, hanem a szereplők egész sorát vonultatja fel: Ersekeket, püspököket, királyokat, hercegeket, pápákat, szerzeteseket, udvari embereket, főurakat, zászlós urakat, egyszerű parasztokat, jobbagyokat, udvari szolgákat, kövitzeteket, vadászokat, csatlósokat és ez a rengeteg szereplő mind a maga módján, a maga feje és műveltsége szerint beszél és az események nagyrésze ezekből a beszélgetésekből szövődik össze. Ez a közvetlenség lendít til a könyvet a száraz történelmi értekezések műfaján és emeli a regény közelségébe. Különös varázsa van abban, hogy Szent Imre, Szent Gellért, Szent István, Gizella királyasszony, s a többi szereplők nem csupán szerepelnek, hanem meghitt családi körben beszélgetnek, kicsérlik nézeteiket, foglalkoznak mindennapi gondjaikkal, épúgy, mint az országos dolgokkal, különös érdekesség van abban is, hogy az *Institutio morum*, a Szent István-írta erkölcsi oktatások nem egyszerű idézetként szerepel a műben, (tegyük hozzá mindjárt: az eddigieknél sikerültebb magyar fordításban), hanem az egész Szent Gellért szájába adja a szerző és Szent Gellért sem elégszik meg azzal, hogy pusztán felsorolja a Szent Imrehez írt erkölcsi szabályokat, hanem mindegyiket megfelelő történelmi és egyéb példakkal magyarázza. Eképen a magyarság XI. századából valóságos kis enteriörtök kapunk, a könyv nem csupán a Szent Imre-áhitatot szolgálja, hanem csupán a jubileumi évnek lesz egyik maradandó emléke, hanem egyuttal minden művelt magyar olvasó számára is új és eredeti nyújt formájában és tartalmában egyaránt. Különös elevenséget ad a könyvnek a beleszót számos legenda, amely csupa olyan szentről és vértanúról szól, aki a magyarság életében valamilyen szerepet játszott.

Hisszük, hogy ez a könyv, amely a Szent Imre jubileummal kapcsolatban a kiadó *Franklin Társulat* pompás kiállításában elsőnek jelenik meg a könyvpiacra, értékeben és hatásában is legnagyobb eseménye lesz a jubileumi szentéveknek.

A Miskolci Takarékpénztár és a tönkrement újdíosgyőri háztulajdonos harca

Rendőrökkel akarták kihuzatni az ágyból a kilakoltatott beteg asszonyt — Különös bonyodalmak egy elárverezett ház fiktív vevője és a 8300 pengős váltókölcson körül

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —

A borsódmegyei Ujdíosgyőrön három évvel ezelőtt még jómódban élt Károlyi Agoston ruha- és fűszerkereskedő, akinek három háza is volt. Betegsége és a rossz gazdasági viszonyok miatt egyik házát a másik után volt kénytelen eladni, de az Andrássy-út 7. szám alatt lévő harmadik házát mindenképpen meg szeretne volna menteni. Csak hogy a budapesti cégek, amelyek váltófedezetet és kezesség ellenében bizományi árúkat adtak részére hitelbe, esőbe és kényszerregezésig alá kerültek és ennek folytán

Károlyi harmadik házát is elárverezték.

A házat, amelyben a kereskedő feleségével és négy gyermekével továbbra is lakott, özvegy Kuhlfiass Józsefné vette meg. Minthogy azonban Celkov Nedámé kereskedőnek kedvezőbb ajánlatot tett a miskolci járásbíró, mint telekkönyvi hatóság az árverést hatályon kívül helyezte s a házat az 1926. december 10-én kitűzött új árverésen Celkovné vette meg 59 millió 400 ezer koronáért. Ebből az összegből 10 millió korona bánatpénzt azonnal letétbe is helyezett.

Károlyi, hogy legalább ezt az egy ingatlanát visszaszerezze, ajánlatot tett Celkovnak és feleségének, hogy hajlandó volna a házat

10 millió koronával drágábban megvenni s azonkívül a 10 millió bánatpénzt is fedezni.

Azú tartott azonban, hogy hitelezői, akik az árverési vételéről csak részben nyarhettek fedezetet, — amennyiben nevére kerülne a ház — újabb megrohannák. Ezért úgy találta a legjobbnak, ha

megbízható fiktív vevőt keres,

aki a hitelezők lecsillapultával visszairja a házat az ő nevére.

Károlyi erre a szerepre alkalmasnak vélte Benkő Margit sajtószentpéteri varrónő, aki nála több ízben dolgozott. A varrónő szíveségből vállalkozott is a földadatra, amiért — természetesen — némi ellenszolgáltatásban részesült. Minthogy azonban sem Károlynak, sem neki nem volt pénze a házvételhez, Skody József dr. miskolci ügyvéd útján a Miskolci Takarékpénztárhoz fordultak megfelelő kölcsönért.

A Miskolci Takarékpénztár Frankfurter Béla dr. ügyvéd, bankügyész közbenjótétele ki is utalt 8300 pengő váltókölcson Benkő Margit részére és a jelzálogot a váltóhitel biztosítéki tőke és járulékaik erejéig be is kebelezte a házra. Károlyi most már mindent rendben levőnek talált, annál is inkább, mert a varrónő 1927. május 14-én — két héttel ezelőtt, hogy az ingatlan tulajdonába átmélt volna —

fiktív adásvételi szerződéssel eladta a házat Károlynak és feleségének 4800 pengős vételárért.

Csak hogy a várt hitelezői vihar elmúlása helyett újabb bonyodalmak keletkeztek, Benkő Margit annyira beleélté magát a háztulajdonosnői minőségbe, hogy csak 10 millió korona ellenében volt hajlandó beleegyezni, hogy az ingatlan Károlyiék nevére visszakerüljön. Károlyi ezt a pénzt nem tudta kifizetni, tehát a varrónő megtagadta a visszairást, sőt megtagadta az időközben lejárt bankváltók meghosszabbítását is. Ekkor a Miskolci Takarékpénztár

peresítette Benkő Margit váltóit.

a házat 1928. júliusában árverés útján eladta és maga a bank vette meg 8300 pengőért.

A bank azonban nem akarta pénzét a holt főkében hagyni, ezért megfelelő vevő után nézett, akinek a házat kellő nyereséggel, 14 ezer pengőért eladhajta. De az eladásnak útjában volt, hogy Károlyi és családja bent lakott a házban. A bajt tetézte, hogy a bank, mint árverési vevő, a vételi bizonyítvány megszerzése után

elmulasztotta, hogy a vételár hátralévő harnadrészenek kiütésével nyolc napon belül a ház birtokába helyezze magát

és ennek kapcsán Károlyit is, mint volt háztulajdonost, kihelyezze.

Ezt a mulasztást Frankfurter bankügyész úgy akarta helyrehozni, hogy a Miskolci Takarékpénztár, mint háztulajdonos nevében, fölmondott Károlynak, mint bérletnek. Amikor pedig Károlyi a fölmondást nem fogadta el, a bírósághoz fordult, ahol ugyanezen az alapon fölhívásos pört indított.

A pör folyamán Károlyi, aki ügyvédi képviselést nélkül jeleni meg a tárgyaláson, bírói egyezséget kötött a Miskolci Takarékpénztárral: kötelezte magát, hogy a házat 1929. augusztus 1-én kiüríti. A bírói egyezség jogerőre való emelkedése után a bank Károlyi ellen végrehajtást kért s ennek foganatosítását a bíróság is rendelte.

A végrehajtás elrendelése után a tönkrement háztulajdonos Bartos Géza dr. ügyvédhez, a budapesti lakáshivatal volt ügyészhöz fordult, aki a végrehajtás megszüntetése iránt keresetet adott be. A keresetben azt hangoztatta, hogy a bírói egyezség megkötése a Miskolci Takarékpénztár, mint telpezes részéről,

a bíróságnak és Károlyi alperesnek megtevésével jött létre,

mert a bankügyész úgy keresetében, mint a tárgyaláson azt a valótlán tényt állította, hogy a háznak tulajdonosa a Miskolci Takarékpénztár, holott a ház tulajdonosa jelenleg is a strohmanként beállított Benkő Margit. A bank ugyanis, mint árverési vevő, a föltételeknek nem tett teljes mértékben eleget, hiszen a ház vételárának hátralévő egyharmadrészét az elmúlt másfél év alatt sem fizette ki, nem róta le az átírási illetéket sem és így nem helyezte magát az előirt nyolc napon belül a ház birtokába. Azonkívül Károlyi Agoston

soha nem állott bérleti viszonyban a bankkal.

bérleti szerződést, megállapodást vele nem kötött, egyszerűen mint volt háztulajdonos maradt továbbra is lakásában.

Bartos ügyvéd érvelése szerint a Miskolci Takarékpénztárnak azért volt szüksege erre a furcsa keresetre, mert ismeretlen okból lekészte a vételi bizonyítványban megjelölt nyolcnapos határidőt, amelyben belül birtokba léphetett volna és Károlyiékát kihelyezhette volna. Kénytelen volt tehát Károlyit bérletnek föltüntetni, mert fölmondási vagy fölhívásos pört csak bérlet ellen lehet indítani. Mindentől eltekintve, Károlyi és Frankfurter bankügyész között az a megállapodás létesült, hogy

Károlyi az árverési vétel után a házba általa befektetett beruházási költségeket lelakhatja.

Mielőtt a végrehajtás megszüntetése iránt indított pör tárgyalásra került volna,

Károlyit és családját a házból legutóbb kilakoltatták. Ennek ellenére is tovább folyik azonban a pör, aminek részben visszahelyezés, részben kártérítés szempontjából van jelentősége.

Amde ezzel még nincs vége az ügynek. Károlyi az ügyvédje útján 1500 pengő és járulékaik erejéig kártérítési pört indított a Miskolci Takarékpénztár ellen, tekintve, hogy a kereset szerint őt és családját

az utcára lakoltatták ki, ahol az éjleple alatt számos lakberendezési tárgyát ellopták.

De a miskolci pénzügyigazgatóságnál is följelentést tettek, megkérdve: miképpen lehetséges, hogy a Miskolci Takarékpénztár árverési vételét az elmúlt másfél

év alatt sem semmisítették meg, holott még ma sem teljesítették az árverési vevő kötelességeit.

A tönkrement háztulajdonos Bartos Géza dr. ügyvéd útján panaszt emelt a miskolci járásbíró elnökénél a kilakoltatott Sár Nándor miskolci végrehajtó ellen is. A panasz szerint annak ellenére, hogy Károlyinét a kilakoltatás alkalmával Flieger dr. miskolci tisztiorvos ágyban fekvő betegnek találta, sőt kórházba vitelét javasolta, a végrehajtó és Frankfurter dr. ügyvédbojtárja azzal fenyegette meg az asszonyt, hogyha nem öltözik föl és nem hagyja el a lakást.

rendőrökkel fogják kihuzatni az ágyból és föltöltöztetni, vagy ágyastól együtt kitétteni az utcára.

A Frankfurter helyettesítő ügyvédjelölt a panasz szerint még azt is kijelentette: „ha belehalna is az asszony, akkor is fogantatja a kilakoltatást”. Igénybe is akarták venni a rendőrök segítségét, de azok voltak olyan belátással, hogy az ilyen természetű közbelépést megakadták.

Károlyiék végül is elhagyták a lakást és most a rokoniaknál húzódnak meg. A pör-közdés azonban tovább folyik és egész Ujdíosgyőrön érdeklődéssel várják, hogyan fog végződni a Miskolci Takarékpénztár és a tönkrement háztulajdonos elkeseredett harca.

Elfogták a fecskeutcai halálgyár körözött igazgatóját

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —

1923. szeptemberében a fecskeutcai tűz- és celluloidgyárban tűz ütött ki, amelynek következtében az ott felhalmozott anyagok felrobbantak.

A borzalmas pusztításnak 13 halott és számos sebesült lett az áldozata.

A hatóságok a nyomozás során letartóztatták a gyár egyik igazgatóját, Schneller Mórt, akit azzal vádoltak, hogy nem tartotta be a gyárban az előirt tűzrendészeti szabályokat. Ezért Schnellert vizsgálati fogságba is helyezték, később azonban, idegbajjára hivatkozva, gyógykezelés céljából ideiglenesen szabadlábra helyezték. Közben megtartották a fő tárgyalást s

a Kúria jogerősen két és félevi

fogházra ítélte.

Amikor a büntetés leülésére került volna a sor, Schnellert sehol sem találták. Kiderült, hogy megszökött és az ügyesség körözött levelet bocsátott ki ellene.

Vasárnap délelőtt a Ferenc-körúti Hébel-kávéház egyik ablakában egy detektív, aki személyesen ismerte Schnellert, felismerte a körözött gyárigazgatót.

Feltűnés nélkül igazoltatta és előállította a főkapitányságra. Ott azután bevallotta, hogy csakugyan azonos a körözött Schneller Mórral.

A rendőrség letartóztatta

és a délután folyamán átszállította a fogházba, ahol megkezdte két és félevesztendő fogházbüntetésének kitöltését.

Sikerült megállapítani a Margit-híd titokzatos öngyilkosának kilétét

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —

Regényes öngyilkosság ügyét oldotta meg — négy heti nyomozás után — vasárnap délelőtt a rendőrség. Február 2-án történt, hogy a Rákóczi-téren, a hideg ellenére, kis kabátot viselő, 30 év év körüli fiatalember beült egy autótáxiába, a sofőrnek előre fizetett és a Margit-szigetre vitette magát.

Utközben, amikor az autó a Margit-hídon kissé lelassított, kiugrott a kocsiából, átvette magát a híd korlátján és eltűnt a Duna hajjai között.

A hajnali ködben minden mentési kísérlet hiábavaló volt. Csak a kalapja maradt a hídon, amelyben Cs. B. monogram volt.

A rendőrség rögtön megindította a nyomozást, de egy hónap telt el minden eredmény nélkül. Vasárnap délelőtt megjelent a főkapitányságon az Akácfa-utca 22. számú ház egyik lakója és

bejelentette, hogy albérlője, Csonka Béla 30 éves pincér február 2-á óta eltűnt a lakásáról.

Akkor nem jelentették be rögtön az eltűnést, mert Csonka bohém természetű ember és azt hitték, mulat valahol. A rendőrség a személyleírásból és egy fénykép alapján megállapította, hogy

az eltűnt Csonka Béla azonos a Margit-híd titokzatos öngyilkosával.

Csnoka ismerősei szerint valószínűleg szerelmi bánatában, mámoros lövel követte el végzetes tettetét.

Hegedű, esellő, nagybőgő, fuvola, klarinét, tárogató, rézfúvók, jazzhangszerek, harmonikák, gramofonok legelőcsőbb gyári beszerzési forrása!

Ingyen főrajjegyzék! Meinl és Herold hangszergyár Budapest, IX. 88. Őllő-ut 19

Perzsaszőnyegeket

gyári szőnyegeket

melyek most érkeztek meg Konstantinápolyból, rendkívül olcsó, versenyen kívüli áron vásárolhat, valamint mindenféle

Axminster, Bukle, stb. Finom gyapjú ebédőszőnyegeken nagy raktár. — Mocett átvételi vásár, propaganda árusítás! Megbízható cég! A legfelsőbb körök szállítója. Címre ügyelni!

KLEIN ÖDÖN
IV. RÉGIPOSTA UCCA 3.

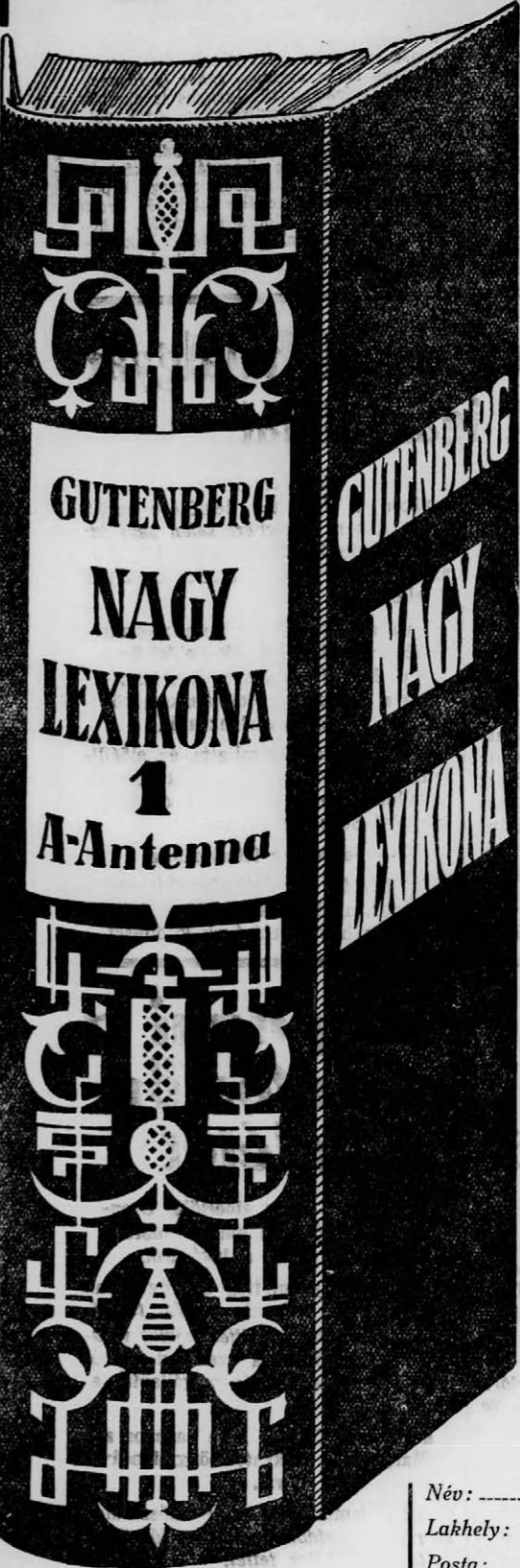
Speciális minőségű és szabású

Uri fehérneműek

„mérték szerint a „Walesi herceg”-hez.

IV. Dáci ucca 12. sz. Félem. Telefon: Aut. 827-45.

INGYEN GUTENBERG NAGY LEXIKONA

Egy évi nagyarányú előkészítés után rövidesen megjelenik ez a nagy, legmodernebb, legújabb és rendkívül terjedelmes, magyar nyelvű **lexikon**. Elhatároztuk, hogy e lexikon nagy részét ingyen adjuk, tehát mindazok, akik az alant található szelvényt 10 napon belül a lent feltüntetett címre beküldik **ingyen** kaphatják a kiadásunkban megjelenő

Gutenberg NAGY LEXIKONÁT körülbelül 20.000 hasábolddal terjedelemben, nagy lexikonalakban. Ezen lexikon több mint **tízmillió** szót tartalmaz és az illusztrációk száma is meghaladja a 10.000-t, közöttük többszáz többszínű kép, művészi reprodukcióval és rengeteg térképpel. A képmelléletek a legfinomabb famentes műnyomó papírosban vannak nyomva.

Az **összes emberi ismeretek tára!** A legújabb lexikonban — a legújabb adatok. Eddig a gazdag emberek álma volt, — most mindenki megkaphatja!

Ezt a lexikont ingyen adjuk, csak a hirdetésért és csomagolásért kérünk fizetéként 35 fillérnyi megtérítést. A szétküldés kéthetenként, a tényleges portóköltés megtérítése ellenében történik, avagy portómentesen vehető át kiadóhivatalunkban abban a sorrendben, ahogy a megrendelések beérkeznek.

Megadjuk mindenkinek a módot, hogy ezt a lexikont szépen és olcsón bekötte is megszerezheti. Erről prospektusunk nyújt bővebb felvilágosítást.

Mindenemű pénzküldemény mellőzendő. Jelen ajánlatunk csak azokra a szeivényekre vonatkozik, melyek 10 napon belül beküldetnek:

**Christensen és Társa
GUTENBERG
könyvkiadóvállalat
BUDAPEST,
IV., Váci-utca és Eskü-ut sarok
(Eskü-ut 3.)
Telefon: A. 874-66. A. 382-72.**

SZELVÉNY.
Alulírott Gutenberg teljes, nagy Lexikonát a fenti feltételek szerint ingyen kívánja. — Átvételi elismerést és szállítási értesítést kérek.

Név: _____
Lakhely: _____
Posta: _____
Külföldi címek az illető állam nyelvén közlendők. Feltétlenül jól olvasható aláírást kérünk.

A könyv eredeti nagysága.

A napokban megtekintettük Feldmann (Mezei) Imre február 1-én megnyitott fehérnemű szalonját, amely a Váci-utca 12. sz. félemeletén várja az úri világ vevőit. A cég, amely a „Walesi herceghez” büszke címezést viseli, valóban világvárosi benyomást kelt a szemlélőben. A cég főnöke egyébként a következőkben nyilatkozott: Az általam készített ingek teljesen kifogástalan szabása elsősorban abban rejlik, hogy minden megrendelőmnél az ingekről ugyanúgy próbát veszek, mint a szabó a ruhánál és azáltal, hogy a testnek minden tartásához leigazítom, érem el az ingek legkifinomultabb fekvését. Az ingek jó fekvése másodsorban abban rejlik, hogy ahhoz a legelső anyagot dolgozom fel, mert kizárólag ennek felhasználásával tudjuk az eredeti jó szabást mosás után is megtartani.

Magyar Színház e heti műsora:

- Hétfő: Volpone (8)
- Kedd: Morfium (8)
- Szerda: Volpone (8)
- Csütörtök: Volpone (8)
- Péntek: Hamlet (8) (új betanulással)
- Szombat: Volpone (8)
- Vasárnap délután: fél 4 óraker gyermekelőadás: Tündérvilág; este: Volpone (8).

Nem tudott választani két felesége közül az öreg török szőnyegszövő mester

Pehlivanovics Ibrahim legendája Óbudán

Óbudán mindenki tud róla valamit — már mint a derék Pehlivanovics Ibrahimról — kereskedők, korcsmárosok, hentesek, utcai árusok, mind látták őt, vagy hallották a történetét, esetleg vele magával beszéltek — s rendre kialakul az egész történet, de ő maga,

a főhős, Ibrahim, a szőnyegszövőmester, nincsen sehol.

Visszament hazájába, ahonnan nem is ő, hanem még az ősei vándoroltak el annak idején — s elvitte magával feleségeit és gyermekeit, s hogy mindez miért történt így, arról legendák keringenek a zegzugos Óbudán. A legendákból aztán rendre kihámozódik az igazság.

A Pacsirtamező-utcában.

Az első nyom a Pacsirtamező-utcába vezet, ahol a *Bettelheim*-szabóműhely fürgekezű kis varróleányai, meg a *Csikós* festékes egybehangzó emlékezője szerint Pehlivanovics Ibrahimnak a 29. szám alatt volt műhelye. A Pacsirtamező-utca 29. alatt tényleg tud róla egy régi lakó valamit, a házmasterék könyvében azonban nincsen bevezetve. A házban lakó korcsmáros szerint

négy-öt évvel ezelőtt dolgozott itt Ibrahim mester

S innen vagy a Kiskorona-utcába, vagy a Mókus-utcába költözött. Hát gyereink tovább

Orova, a Perc-utca sarkán lévő fűszeres nem tud róla, de a szomszédos kis korcsmában határozottan úgy emlékeznek, hogy

utóljára a Mókus-utca 6. szám alatt volt műhelye.

A Mókus-utca 6. lakói emlékeznek is rá. Ezek szerint ketten voltak társak *Senopian* nevű török és Pehlivanovics, a mi emberünk. *Ismerték a gyermekét, a feleségét és a Szőlőskert-utcába utasítanak, ott talán bővebbet tudnak a hányattott életű törökről.*

Seferianéktól — Andzurianig.

A Szőlőskert-utca 20 alatt, apró szobácskában, fűtőresző kanári-madarak között

két kis lány szőnyegszövő egy állványon. Testvérek. Ebből élnek. A szőnyegszövésre bizonyos *Mesds-Amelie* nevű török tanította őket, aki a Budafoki-úton lakik, meniek oda, talán ott tudnak Pehlivanovics sorsáról.

— Hopp csak! — azt mondja az egyik. — A Raktár-utca valamelyik állami házában lakik egy *Andzurian* nevű török szőnyegszövő, az is tudhat róla valamit. *Andzurian* azonban nem sokat tud. Nyomról-nyomra eljutunk — visszafelé —

a Gül Baba-Othonig.

majd onnan a szomszédos szállodába, ahol *Nicolaus Sefarian* lakik, szintén szőnyegszövő.

A régimódi hatalmas sárka épület kapujában öreg lúzocsengő szomorkodik bezorodásodva, beljebb az udvarban beépített, színes kőkút tetején tollászó kőgalambokkal s az egyik ajtón cédula áll: *Nicolaus Sefarian*. De a gazda nincs itthon. A kopogásra lustamozgású kövér fekete nő nyit ajtót. A felesége. *Hogy Pehlivanovics hol van, azt ő sem tudja.* A háta mögül egy öregebb nő bukkan elő, törökül tanácskoznak egymásközt. Egyszerre libben valami függöny s valamelyik sarokból egy

még öregebb anyóka bujik elő. Ez talán százéves is lehet.

De ahogy a szájt kinyitja, úgy pergeti a szót, mintha tizenhat éves lenne. A sokféle összevissza adathól végül is megtudjuk Pehlivanovics Ibrahim történetét.

A mult.

Pehlivanovics Ibrahim valami negyven esztendővel ezelőtt Boszniából jött Budapestre.

Ősei valahonnan Anatóliából vándoroltak Boszniába s a fiatal, szorgalmas, ügyes Ibrahim, aki a szőnyegszövés mesterségét űzte, megtelepedett Budapestben. Hogy az idő eljött, bevonult katonának valamelyik bosnyák ezredbe, majd mikor letelt a három esztendője, megönsült.

Hithü muzulmán létező két feleséget is hozott a házhöz

otthonról, Boszniából s a Pehlivanovics család dolgoz jólétben, egyre terebélyesedve, éldegélt Budapestben.

Az idők folyamán a jódolgú szőnyegszövő mester megvagyonosodott.

Kis birtokot is vett Erdélyben és az volt a terve, hogy ha majd megöregszik, akkor hazamegy a földesekéjére és ott fog gazdálkodni.

Gyermekei már magyarul beszéltek

s a gyorsan muló évek alatt ő maga is emagyarosodott, sőt felejteti kezdte anyanyelvét.

A Pehlivanovicsok háborúba mennek. Pehlivanovics Ibrahim terveit — mint annyi más álmot — a világháború házta keresztül. 1914-ben a Pehlivanovics családból

hárman vonultak be katonának. Maga az apa és két nagyobbik fia. Három kiskorú fiát és két feleségét hagyta itthon. Az összeomlás aztán mindent betetézett.

Pehlivanovics Magyarországon akart élni és így erdélyi földjét a román agrárreform kisajátította.

Pehlivanovics azonban nem hagyta magát. Noha a birtok elvétele súlyos anyagi zavarokba kergette, ismét előlrel kezdte a munkát és nemsokára már műhelyt rendezhetett be, ahol több emberrel dolgozott és kezdett talpraállni.

Az állampolgárság!

Pehlivanovics azonban nem volt magyar állampolgár.

Hiszen annakidején, a háború előtt, nem volt szüksége arra, hogy állampolgárságot szerezzen. Szülőhazája, Bosznia-Hercegovina amúgy is a monarchiahoz tartozott és így joga volt Pestien letelepedni, Most, a változott viszonyok között egyszerre csak arról értesítették, hogy

ha nem szerzi meg állampolgárságát, nem folytathat ipart.

sőt ki is utasítják az országból. Pehlivanovics megfogalmazta tehát az állampolgárságot, ami ránezve szokatlan követelményekkel járt.

Magyar állampolgárnak csak egy felesége lehet.

Pehlivanovics Ibrahimnak pedig, mint minden ösének, két asszonya volt, akiket évtizedeket töltött el becsületes munkában s most öreg korára

váljon el, de melyikét?

Nem tudott határozni, mert hiszen mind a kettő egyformán kedves volt neki. Kérvényt kérvény után terjesztett be, azonban hiába, a törvény betűin változtani nem lehet. Pehlivanovics Ibrahim tehát egyebet nem tehetvén, felrakolta két feleségét és itthagya Magyarországot. Keserű szívvel ment el az öreg Ibrahim a vén Óbudáról, ahova frissen, fiatalon és reményekkel telve érkezett majdnem fél századdal ezelőtt — s nem hagyott itt maga mögött egyebet csak a legendát, amely szájról-szájra jár a vén szőnyegszövőről és két hűséges asszonyáról.

Rádió Változatos operaműsört!

Méltán feltűnhetett a rádió táborának az a tendencia, amely a rádió műsorába iktatott opera-közvetítések körül mutatzik. Dícséretes törekvés az, hogy különösen az opera elől elzáró vidék számára minél többször kerül leadásra klasszikus zenedráma, de éppen a fejlődés, a nehéz zene megkedveltetés szempontjából káros, ha a mikrofonba kerülő operák esetlő-esetre ugyanazok.

Nagy a száma azoknak az operáknak, amelyek sem értéküknél, sem érdekességüknél fogva nem érdemlik meg a sokszori közvetítést, viszont rengeteg azoknak az operáknak a száma, amelyek a Stúdió műsorán még sohasem szerepeltek.

A tendencia kétségtelen és nem is megrovandó, de a rádió hatalmas propagatív erejének szemszögéből nézve az ügyet, nem mindegy az, hogy egyhangú-e az operaműsor, vagy színes kompendiuma a világ zenedráma-termékeinek. Az utóbbi időben ilyen arányban is örvendetes a javulás és reméljük, hogy a jövőben ez a tempó fokozódik.

A hétfői műsor:

- 9.15: A rádió házi kvartettének hangversenye: — 12.00: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. — 12.05: hangverseny. — 12.25: Hírek. — 3.00: Piaci árak és árfolyamhírek. — 4.00: Asszonyok tanácsadója. — 8.15: Fedák Sári rádió-estje. — 9.35: Gitár-est. — 10.40: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd gramofonhangverseny.

Szení Erzsébet tápsör

Rossz időben megvédi egészségünket!

Folyékony kenyér!

Minden jobb fűszer- és csemegeüzlemben kapható!

Briand elvállalta a külügyi tárcát Tardieu végleges kormányában

Párisból jelentik: Tardieu véglegesen tárcát magának tartotta meg, külügy-miniszter Briand lett.

A munkahiány okozta súlyos helyzetről tárgyalt az asztalosmesterek országos gyűlése

— A Magyar Hétfő tudósítójától. — Az Asztalosmesterek Országos Szövetsége vasárnap délelőtt országos nagygyűlést tartott az Asztalos Ipartestület székházában, amelyen az ország tizenháromezer önálló asztalosiparosának képviselőit összesen mintegy ötszáz résztvevő jelent meg. A nagygyűlésen résztvettek a kereskedelemügyi miniszter részéről Messig Vilmos műszaki főtanácsos, a buda-

pesti kereskedelmi és iparkamara részéről Moór Jenő, Nagy Antal, az Asztalosmesterek Országos Szövetségének elnöke, elnöki megnyitójában vázolta a súlyos helyzetet, amelyet a munkahiány okoz. Meleg szavakkal emlékezett meg a kormányzó országlásának tizedik évfordulójáról. A nagygyűlés ezután Füredy Lajos és Halaman János referátuma alapján három határozati javaslatot fogadott el.

Spanyolország éltefi királyát, aki megbuktatta a diktatúrát

Madridból jelentik: Calbosotelo, Primo de Rivera kormányának volt pénzügyminisztere, hosszabb nyilatkozatot tett közzé, melyben rámutatott arra, hogy

a diktatúra a király beavatkozása nélkül sohasem ért volna véget.

Az a változás, amely a diktatúrában ez év januárjában beállott, kizárólag az uralkodónak tulajdonítható. A mad-

ridi királyi palotába egyébként az utóbbi időben a táviratok tömege érkezett, amelyek

az ország lakossága minden rétegének odaadását bizonyítják az uralkodó iránt.

A királyi palotában ezren és ezren jelennek meg naponta, hogy az udvari hivatalban levő albumba hódolattuk jeléül beírják nevüket.

Hogyan készül a jugoszláv lelkesedés?

Rómából jelentik: A Giornale d'Italia „Hogyan szervezik a lelkesedést Jugoszláviában?” címmel kéthasábos cikket közöl első oldalán s a cikkhez néhány bizalmas jugoszláv okmányt reprodukál. Ezek az okiratok a jugoszláv járási főnökök által a községi

előljáráásoknak szétküldött rendeletek részletes szövegét tartalmazzák, amelyekben felhívják a községek vezetőit arra, hogy kényszerítsék a lakosságot lelkesedésről tanuskodni a kormányzat iránt. A rendelethez csatolva a községek vezetői készen kapták a beküldendő üdvözlő táviratok szövegét.

Lepuflantották a vadászok az erélyes erdőort

Gyilkosság egy zalamegyei községben

Nagykanizsáról jelentik: A zalamegyei Kiscsehi község erdejében néhány hónap óta nagyon elszaporodtak a vadászok. Balassa Lajos erdőőr mindent elkövetett a vadászok kiirtására s

erélyes fellépésével sok ellenséget szerzett.

A napokban Balassa rendes szokása szerint kiment a fenyvesbe, de késő este sem tért vissza. Családjának tagjai másnap reggel kutatni kezdték az erdőben, amikor egyik ösvényen szükkölve szaladt eljűk Balassa vadász-kutyája s elvezette őket egy bokor mögé, ahol

Balassa arccal a földnek holtan fektet.

Valószínű, hogy vadászó ölte meg. A csendőrség megindította a nyomozást.

A Budapesti Ügyvédi Kamara közgyűlése

A Budapesti Ügyvédi Kamara vasárnap tartotta ezévi rendes közgyűlést Szemere-utcai székházában. A közgyűlést Papp József kamarai elnök a Magyar Hiszekegy-gyel nyitotta meg, majd emelkedett beszédében emlékezett meg Horthy Miklós kormányzó országzásának tizéves évfordulójáról. Felszólaltak Blauner Mór dr főtitkár, Kovács Dénes dr, Oppler Emil dr, Vekérdi Géza dr, Gleichmann Lajos dr, Dorogy Kálmán dr és Bodnár László dr.

Montekarló után újabb Mercedes-Benz győzelmek. Az új esztendő legelső csillagtúrái ismét rendkívüli győzelmet hoztak a Mercedes-Benznek, Riga és Montekarló nagyszerű eredményei után a február első napjaiban lefutott viághírű garnisch-parenkircheni téliút győzelmeinek benyomása alatt áll ma az autóközönség, tekintve hogy a rendkívül megerőltető 72 órás úton ismét négy Mercedes-Benz font babaérkoszorút a világhírű háromágú csillag köré. Különösen kiemelendő Doerschlag győzelme, aki ebben az évben Rigát és Montekarlót abszolválta és így indult erre a nehéz turára. Gépének teljesítménye négy héten belül 14.890 km. Ezeket az eredményeket csakis a Mercedes-Benz gyárak hosszú, sok évtizedes gyakorlata, legmagasabb fokan álló technikai berendezkedése és felkészültsége, valamint szakszerű, a legszétágazóbb kívánságoknak és igényeknek is megfelelő, specializálódása biztosíthatja.

Ünnepi előadás lesz március 15-én a Népszínház nyugdíjintézete javára

Mint minden évben, az idén is ünnepi előadást rendeznek a Népszínház Nyugdíjintézete és az öreg nyugdíjas színészek javára a Városi Színházban. Az előadás három részből áll és külön jelenet vezet be. A bevezető jelenetben S. Fáy Szeréna „A Magyar zászló” című költeményt szavalja; az első és második részben a Népszínház fénykorának darabjaiból a legszebb jeleneteket adják elő, Bajor Gizi, Hegedűs Gyula, dr Szedő Miklós, Honthy Hanna és a ma élő színészek legkiválóbbjai, majd Bura Károly játsza el a Blaha Lujza-dalokat. A harmadik részben a Cigánybáró kerül bemutatásra, 36 tagú balettkarral. A jótékonycélú előadás, amelynek dr Ripka Ferenc és Sipőcz Jenő a védnökei, este 8 órakor kezdődik és a jegyek 1—12 pengős árban a Városi Színház elővételi pénztáránál válthatók.

Esti képek a Dunaparton

1. Az égen egy késett sugar
És itt-ott egy felhődarab
Borongó, barna foltba csap.
Nyugszik a nap, nyugodt a táj.
2. A hűvös vízben odalent
Sirály a párját üldözi
És elmerengve tükrözi
Képét a pompás parlament.
3. Most gyűl ki a sötét kaos
S a város lázas, nyugtalan,
Mint akinek sok álma van,
Sok láza van s az álma rossz.
Gaál Endre.

A keresztényszocialista szakszervezetek diszelőadása március 15-én a Nemzeti Színházban

A Keresztényszocialista Egyesületek Országos Szövetségébe tömörült szakszervezetek március 10-én délután a Nemzeti Színházban diszelőadást rendeznek, amely alkalommal Herczeg Ferenc négyfelvonásos történelmi színműve, az Ocskay brigadéros, kerül előadásra. Ünnepi beszéd, szavalt, valamint a Keresztényszocialista Állami Alkalmazottak Országos Szövetsége gépgyári csoportjának zenekara és a BSZKRT Önképzőkör ének-kara egészíti ki a műsort. Mérsékelt áru jegyek kaphatók a szövetség központi irodáján (VII., Rákóczi-út 10. II. emelet 3. Telefon: 308—65) és a színház elővételi pénztáránál.

Legszebb
PAP LAN

Legjobb
PAP LAN

Legolcsóbb
PAP LAN

ágy, matrac, bútor, takaró, párna és fehérműek rendkívüli előnyös feltételek mellett

GICHNER JÁNOS

BUDAPEST, VII, ERZSÉBET-KÖRÚT 20.

Kárpitosárú, vas- és rézbútorgyára, szőnyeg függöny, ágy- és asztalterítők stb. na gyválasztékban. Nagy katalógust 40 fillér ellenében bérmentve postán küldök.

Alapítattott 1854-ben

Farsangvégi reflexiók

Még néhány rövid nap, ugyanannyi hosszú éjszaka és a vigasságok sorát a magunkbuzdítás ideje váltja fel. Hej, sok lány simogatja meg az eljövendő nyílt vagy csak fitkos boldogságtól reszkető kézzel (ha kölesön kapta, csak úgy gondolatban) édes emlékeket illatozó báriumkővel. És nem kevesebb legény markol kevésebb simogató kézzel az üstökébe, hogy: haj, mennyi boldogságot, ki tudja, nem éltre szótól-e, követett el egyetlen bál szezon alatt. S amíg a gyöngébb nem kezeskéje a reménytől dobogó szívén pihen, a teremtés dús sörényű koronája még egy utolsó vasalást ígérő gesztussal dobja a pamlag sarkába estélyi habitusát, mondván: még egy duhaj álarcos és ál-orcátlán éjszaka, aztán kipróbáljuk a jótékony „zaci” gyűrődéstől mentesítő, leg-nyíltabb akasztási-rendszerét.

Hogy az idej bálom nem a régi igazi sikerek jegyében zajlottak le, ne firtassuk részleteiben, itt csak viszonylagosság-ságról lehetne szó a régi jobb időkkel való összehasonlítás után. De ebben is többet mondhatna a ruhátárosok, büffések, étermesek tapasztalása a báldredezések analomig egyforma statisztikájánál. Ismétlünk-e a mindennapos sohajt a nehéz idők, satöbbiről? Igenis látnunk szépcéknél telt vilamoskocsikat, ragyogó, estélyiruhás nagy-báli közönséggel a Vigadó felé rognni és megfigyeltünk csoportokat „nem foglaltunk asztalt, áme-gyünk ide, meg oda vacsorázni” jelszóval a Dunaparton sétálógami. (Amely utóbbi különben van olyan egészséges, mint a kihűlt és felserélt bál vacsora mellé egy-két adag bosszúságot lenyelni.) Egyébként bál sok volt, száma több a jobb időkénél. A megjelenés, ha nem is olyan nagyszámú és valódi értékektől csillogó, mint volt valaha, de látszatra kifogástalan. Hangulatban pedig egynéhány tültet a legközelebbi jótéltulástól is. Még azt se? Látszat — és „vesd el magod, mit várhatsz a holnapot?” — időkét élünk. A divatos előírás szerint díszelgők sokaságában pedig hiába kérdeztük volna a mindennap mindenkinél panszkodót, a szürke hétköznapi gondjairól. Mert a mai bálom nem csak a ráérő szórakozás, hanem a divatból kényszerűség és a látszatra büfeletés báljai. A divatból majmolás szokása soha nem tapasztalt mértékben uralja az idegfáradt és fokozatosan kevesebb önállóságra, egynéhány hűlő tömegembereket.

Ha már a divatnál tartunk, emlékezzünk meg az öltözködés inkább vonalbeli, mint részletező formájáról. Férjainknál kezdjük, mert az ő divatjuk több-kevesebb változással maradván. A frakkok elülső vádása nem változott, csak a nyakkendők túlságosan szélesen és mélyen lütyegő szárnyai szolidultak vissza előreugróan ugyan, de már nem a tavalyi nyakörv-szerű kötésben. Kisebb bálokon és elő-készítő estélyeken mind gyakrabban szerepelt a szmoking, — fehér, illetve hamuszürkétől halvány csokoládé színéig pompázó mellényekkel. A nadrág pőlyögősége úgy hosszúságában, mint szélességében majdnem normális nagyságra csökkent.

Hölgyeink annál több változást mutatnak. Egy év alatt bokorugró kicsikékből, hosszúszoknyás, — szinte mozdulataikban is láthatóan komoly nagyok lettek. Lehet, hogy az a most még szokatlan izé ott az alsó lábszáron tette még bizonytalanná őket szabad mozgásukban. Különben nagy haladás és — ismerjük el — remek üzleti manővere a női divatmozgató cégeknek, hogy az imitt-amott szoknya helyett a főszezonra megérkezett a bokáig érő, uszályos, még mindig hasítható, majdnem mindig átlátszó, de már igazi szoknya. Mit mondhatnánk még? Fiúsan nyúlunk alakjukat még pompásabban kiemelő ruháikban, félhosszú felé induló, ugyancsak nőiesebb hajviselőikkel — mint mindig — ezidén is etragadóok voltak. Édes az az örökasszonyos kacérság, hogy amit megtudtunk lefelé — ha nem is olyan arányban — lehetőleg kivágták a hátból. Epedve várjuk, hogy a néha kényelmetlen uszályok elhagyásával, kevesebb cigarettázással, puhább fejhordozással és elvekel, megtalálhassuk bennük a már oly

régóta nélkülözött asszonyos asszonyt. Arról is valamit, milyen táncokat jártak ez időben. Hogy a legrégebb eredetű tánc angolos restaurációjánál kezdjem, az angol-valzer, mint olyan, többszörös attak után kimult. Helyette a régi, gyorsabb tempójú, sima keringő járta. Természetesen sorra buktak a közönség jöztésén és kényelemszereteten — sőt ma már a sok gyakorlat után állíthatjuk, hogy — stílusérzéken, a szezőneleji hang-

zatos újdonságok is. Maradt a sétalépéseken kívül lapos polka-motívumokkal variálható Slow-fox és ugyanerre a sémára a régi, simán angolos stílusú gyorsabb Foxtrott. Ez utóbbinak tarkítására — miután fox-jellege helyett amúgy is régóta step-szerű tánc volt — hozzájárult még egyetlen idej újításként a Quee-stepnek speciális, élesen forduló, szintén lapos gyorspolkaja. Csárdást táncolni édes-keves kivétellel egyáltalán nem tudunk.

Szomorú, hogy a most nővé fiataliságnak általában fogalma sincs róla. Annál purdésabb, bár figurális végrehajtásában ugyancsak leegyszerűsített, de annál többet gyakorolt tánc volt a Tangó. Ezt az táncolta boldog-boldogtalan, kevés zenei érzékkel is, több bal lábbal is, az elmúlt szezon összejöveteleink és báljainak — tömegfelvonulatlás tekintetében többnyire sikerült — zsúfoltságában. Csértán László.

SÜRGŐSEN SEGITENI KELL A TÁRSADALOM ELHANYAGOLT DOLGOZÓ RÉTEGEN

Közel hatvanezer magántisztviselő nyomorog a bankok és vállalatok szolgálatában

Annira eladósodtak, hogy teljesen kilátástalan a helyzetük

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —

Mintegy száz ezer magánalkalmazott közül ötven-hatvanezernek nincsen anyagi fizetése, hogy abból rendesen megélhessen és

a munkanélküliek száma állandóan ötezer körül váltakozik.

Szomorú számok ezek. A magánalkalmazottak komoly társadalmi azonban nem ragadtatja el magát, nem kíván lehetlent és főként nincsenek olyan követeléseik, amelyek kárára volnának az amúgy is súlyos viszonyokkal küzdő gazdasági életnek. Azonban, amit követelnek, az feltétlenül meg is illeti őket.

Kollektív szerződés

Elsősorban azért küzd a magántisztviselők óriási tömege, hogy

a magánalkalmazottak jogviszonyát szabályozó törvényjavaslatot minél hamarabb tárgyalja le a ház

és emelje törvényerőre. A törvényjavaslat kétségkívül nagy horderejű pontokat foglal magában, ezek azonban a gyakorlatban csak úgy hozzák meg a megkívánható változást, ha hatályuk kiterjed a magánalkalmazottak összes kategóriára, így a kereskedelmi és ipari, műszaki, forgalmi és üzleti alkalmazottakra, úgyszintén a mérnökökre, művezetőkre és gépészekre s egyéb hasonló munkakörű ipari és kereskedelmi alkalmazottakra.

A törvényhozásnak oda kell hatni, hogy

a munkaadók kollektív szerződést kösenek alkalmazottaikkal.

s ezekben a szerződéseken az alkalmazottak javadalmazása a mindenkori létminimum alapján legyen megállapítva.

Túlóra

A legtöbb vállalatnál minden ellenszolgáltatás nélküli túlóráztatják az alkalmazottakat. Jokes követelése tehát a magánalkalmazottaknak, hogy

a kollektív szerződés szabályozza a munkaidőt és állapítsa meg a munkaidőn túl végzett teljesítmény díjazását.

Kérik továbbá a betegséglevezésnél a fizetési határnak havi ötszáz pengőre való felemelését, továbbá a betegséglevezésnek a nyugdíjasokra való kiterjesztését is.

A magánalkalmazottak háromszázszáz pengőre felül jövedelmi adót fizetnek. Már pedig egy család eltartásához, gyermekek neveléséhez a létminimum legalább is hátezer pengő. A jövedelmi adóhatárt tehát erre az összegre kell felelni.

A nyugdíjasok

Régen sürgetik a nyugdíjvalorizációs törvény revízióját is s ehhez tervezet is dolgoztak ki. Ennek a revízióknak az alapja az volna, hogy

minden nyugdíjas nyugdíja törzslétesnek tekintendő,

amelyhez 35—50 százalékos lakbérpótlék jár, tekintet nélkül arra, hogy az illető

vállalat 1914. évi nyugdíjszabályzata megállapított-e lakbért, vagy sem.

Éjbérek és protekció

Ha a törvényhozás letárgyalja a magántisztviselők szolgálati viszonyát rendező törvényjavaslatot, ha magáévá teszi, s az törvényerőre emelkedik: kétségkívül igen sok visszás helyzetet fog megszüntetni és sok bajnak kuforrását tömi el. Minden bajnak első oka azonban végeredményben az, hogy

a fizetések lehetetlenül alacsonyak.

Az infláció idején — mikor

egy villamosjegy ára háromezer korona

körül mozgott — egyes előkelő, nagy vállalatok

havi 25—50 koronás fizetésemeléseket adtak

tisztviselőiknek. Mikor ezt méltatlankodva szóvártették — hiszen ennyi pénzért egy skatulya gyulát sem lehetett kapni — akkor azt a választ kapták, hogy ezek a 25—50 koronás fizetésemelések majd akkor lesznek érekesek, ha áttérünk az aranyvaludra, 1926 december 31-vel aztán, mikor a pengőszámítás életbelépett,

egy vállalatok még ezeket a csekély fizetésjavításokat sem vették figyelembe,

hanem tetszés szerinti szűgyenletesen alacsony fizetéseket állapítottak meg. Így állott elő az a helyzet, hogy egy 30—35 évet szolgált tisztviselő, akinek békebeli arányokkal mérve, ma körülbelül

500—600 pengője kellene legyen, kap: 250—300 pengőt.

Ugyanakkor a legtöbb vállalatnál, pénztárazatnál

az igazgatók 100—200, sőt 250 százalékos arányban valorizálták a békebeli fizetésüket

és ahol a háború előtt 1—2 igazgató volt, ott most van 15—20.

Ez azonban nem jelenti azt, hogy a vállalat nagyobbodott, több alkalmazottal dolgozik, — aránylag nagyobb forgalmat csinál — csak azt, hogy néhány „erősen illo” protekciós embernek „múzaj” nagyobb fizetést adni. Legyen tehát igazgató az illető.

Az egyke és az előleg

Egy érettségizett — esetleg felsőbb iskolát végzett — magántisztviselő kezdő fizetése

havi 100—120 pengő.

Valamikor minden rendes vállalatnál előny volt az, ha az illető tisztviselő, aki alkalmazásért jelentkezett, nős volt, mert ez valamelyes garancia volt arra, hogy az illető iparkodni fog, szorgalmas lesz, megbízható, stb. szóval megbecsüli magát.

Ma félnek a nős tisztviselőktől!

Miért? Mert a családos embernek több gondja van, pontosabban kéri a fizetését, hamarabb „letárgyalja a száját”, ha meg akarják rövidíteni. Tehát a kezdő tisztviselő lehetőleg nőljen legyen.

Viszont magasabb érdekek elvárják a tisztviselői társadalomtól, hogy minél hamarabb családost alapsítson. Melyik az az életkor, amikor a tisztviselő családalapításra gondolhat? Legjobb esetben is 25—26 éves korában, de

ebben az életkorban a magántisztviselőnek 120—130 pengő a fizetése.

Ebből pedig nemhogy családot, de saját magát sem tudja eltartani.

Küzdünk az egyke ellen! Egy elkéseredett ember mondta: Azt kérde minden józan gondolkodású embertől, nem kell-e bizonyos lelkiismeretlenség valakit belekényszeríteni abba, hogy

mikor még meg sem született a gyermeke, már adósságot csináljon miatta?

Miből fedezze egy szegény tisztviselő a születési költségeket? Vegyen fel a hivatalában előleget? Azt levonják. Közben talán beteg lesz a gyermek. Akkor újból

kérjen előleget? És így vonul végig az örökös előleg mindannyiunkon.

A multkoriban

egy tisztviselőnek meghalt a gyermeke és nem tudta eltemetni. Öngyilkos lett.

Másik: A Társadalombiztosító Intézet orvosai egy tisztviselőről mint tudós és szívasztimában szenvedőről megállapították, hogy semmiféle munkát nem tud ellátni, azonban lejár az egy évi táppénzjárulék, tehát mehet ahová akar. Azóta meghalt.

2 évenként havi 5—10 pengő

A 100—120 pengős kezdő fizetéseket — például a Pénztárazati Központnál — két évenként emelik 5—10 pengővel.

Protekciónál el lehet érne persze többet is — erre számtalan példa van, de a protezsztadás úgy elhatárolódott már, hogy hallatlan nagy befolyású protektorra van szükség egy öt-pengős többlet kiszorításához. Vannak hét-nyolc évet az intézetnél eltöltött tisztviselők, akiknek havi fizetése 125—130 pengő. Sőt vannak magasabb kvalifikációjú

öt-hat nyelvet beszélő tisztviselők, 140—150 pengős fizetéssel.

A kevesebb végzettséggel — négy polgári, kereskedelmi tanfolyam — rendelkező tisztviselők, akiknek azonban meg van a munkakörükben szükséges feltételül perfect szaktudásuk — géprás, gyorsírás stb.

fizetésük 60—80—100 pengő.

A Pénztárazati Központnak van olyan tisztviselője, aki perfect gyorsíró, gépiró, magyar, német, francia levelező és kap havonta 100 pengőt.

Az ideiglenes munka

Szaktudás, kitünő bizonyítványok, szorgalom, becsületesség mind nem számítanak;

egy út van: a protekció.

Égészen természetes dolog, hogy

diplomás mérnököket 80—120 pengős fizetéssel alkalmaznak

a vállalatok, vagy 40—60 fillér órábérről „ideiglenes” munkára, ami azt jelenti, hogy a vállalatnak semmiféle kötelezettsége nincsen a szerencsétlenül szemben — nyugdíj, felmondási idő stb.

A magánalkalmazottak két nagy szervezetben küzdenek érdekeikért. Egyik a Magánalkalmazottak Nemzeti Szövetsége, a másik a Magántisztviselők Magyarországi Szövetsége.

A Magyar Hétfő a dolgozó tömegek anyagi érdekeiért vette fel a harcot és ebben a kérdésben nem ismer politikát.

Felkeresztük tehát — természetesen — a Magántisztviselők Magyarországi Szövetségét is, ahol azonban a legteljesebb meg nem értéssel fogadták. A Magántisztviselők Magyarországi Szövetsége, tekintettel a Magyar Hétfő keresztény nemzeti irányára, visszautasította a segítő kezét, melyet nyújtottunk és megtagadta az adatok kiszolgáltatását.

Mi nem egyes szövetségek, alakulatok érdekeit képviseljük, hanem a dolgozó tömeget. Rá kell mutatunk tehát, mennyire

helytelen eljárás az, hogy a Magántisztviselők Magyarországi Szövetsége a politikumot helyezi előtérbe.

Ezeknek az egyesületeknek nem politikai célokért kell küzdeni, hanem a nagyobb falat kenyérért.

MICHELINPNEU

AUTÓFOLYSZERELŐK
CITROEN- ÉS FORD-
ALKATRESZEK

TELEFON: Aut: **Nagy József**
221-9, 7285-63 VI. ANDRÁSSY-UT 34

Modern bútorszálon

állandó kiállítása Budapest, IX, Üllői út 14.

Több száz berendezés állandóan raktáron.

Alapítva 1902. évben.

Legelőnyösebb részletfizetési feltételek.

Művészi bútortervezés.

Köztisztviselők és a középosztály bevásárlási forrása.

Cégtulajdonos:

Gáspár Nándor

IX. Üllői út 14. szám.

Telefon: József 356-08

Színház

A főváros közgyűlése elé kerül a Galli Curci botrány

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —
Az a kinos botrány, amely Galli Curci budapesti vendégszereplésének első két estjét követte, nagy megütközést keltett mindenfelé a fővárosban.

Az amerikai énekesnő csúfos kudarcá mindenestre még következményeket von maga után, amelyeket főleg a Városi Színház vezetősége fog súlyosan megérezni.

Nemcsak művészkörökben, de politikai körökben is élénken tárgyalják az ügyet, amelyet

a legközelebbi fővárosi közgyűlésen a többségi pártok képviselői interpelláció formájában is szóvá tesznek.

Allítólag Galli Curci teljes bukása arra készítette a Városi Színház veze-

tőségét, hogy

a hétfői előadást, amelyen a Sevilai borbély Rosináját énekelné Galli Curci, nem tartja meg.

Az egész Galli Curci-ügyben ez lenne a legmegfelelőbb lépés, mert hiszen ezáltal elejét venné a színház azoknak a botrányoknak, amelyek például a Rigoletto előadásán is lefolytak és egyedülállóak a magyar színház történetében!

A Városi Színház igazgatóságának ez a lépése, ha nem is mentené eljárását, mindenesetre tompítaná némiképpen a Galli Curci-botrány hatását.

bár a számonkéréstől ez nem menti meg a színházban most uralkodó rezsimét, amelynek megszüntetését most már az egyetemes magyar közvélemény követeli.

Kállay Miklós Szent Imre drámáját május közepén mutatja be a Nemzeti Színház

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —
A jubiláris Szent Imre-ünnepségek egyik eseménye lesz a Nemzeti Színházban az a theatre parée keretében rendezett előadás, amelyen első drámai színpadunk színpadra viszi Kállay Miklósnak, a ki-

váló írónak, Szent Imre drámáját.

Kállay Miklós a Nemzeti Színház felkérésére írta meg ezt a drámát, amely „Lilomos királyfi” címmel május közepén, valószínűleg 18-án kerül bemutatásra.

Három bemutató

Nemzeti Színház, Szendrey Julia. Herzeg Ferenc új színiátka Petőfi özvegyének alakját új megvilágításban mutatja be. A regényes történet színpadi felépítésének nagy rutinja, feszült drámai helyzeteinek izzó levegője és néhány kitűnően elgondolt és megrajzolt alak eleven portréja biztos sikert ígér Herzeg Ferenc színiátkának, Bajor Gizi és Uray Tivadar műlyírja ezáltal is erősségét jelenti a játéknak, amely tempóban kitűnő. A beállítás is hatásos, az együttes összjátéka kifogástalan.

Kamara Színház, Cigányok. Terstyánszky Józsi Jenő zsánerképe megfigyelésekben gazdag és helyzetrajzban kitűnő. Bár kissé vaskos a tónusa a dialógusoknak egyébként hatásában ropant közvetlen és nem egyszer szuggesztív Terstyánszky színdarabja, amely tulajdonképpen nem is új, mert annakidején a Magyar Színházban került bemutatásra. Mostani átdolgozásában határozottan sikerültebb a Cigányok. Az előadás a Kamara Színház szokott színvonalát nem mindig éri el.

Vigszínház, Az út vége. Valamelyik londoni klub unalmas bridgepartija közben született meg ez a dráma, amely egy-két igaz emberi hangokat megszólaltató jelenetétől eltekintve egészen műkedvelő benyomást kelt. Kár, hogy a Vigszínház érdemtelenül ilyen jelentéktelenségekre pazarolja együttesének nagyszerű tehetségét.

Premier a Royal Orieumban

Grock, az utólrhetetlen komikus, ismét előtűnt Budapestre. Ez az őrdíjösen ügyes és káprázatosan gazdag vénajú színész, aki artistákat is megszégyenít bosszorkányos mutatványával, talán sohasem volt ilyen eredeti, friss és hatásában közvetlen, mint éppen most, mikor régi repertoárját új színekkel gazdagította és majdnem egy órát betöltő műsorában egy pillanatra sem vesztette ruganyosságából, elevenségéből és játékának, bohókodásának szédítő tempójából.

Az a műsor, melyet a Royal Orieum még Grock mutatványain kívül bemutat csak keretül szolgál a zseniális komikus produkciójának. Elismerjük, hogy a kísértő számok egytől-egyig elég szórakoztatóak, ha nem is közelítik meg Grock niveljét. Grock sikere teljes volt, az ellenáthatatlan komikus ismét meghódította Budapestet.

Kedden nyílik meg az Ufa-Urania filmszínház

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —

A berlini Ufa, amely az utóbbi időben újabb tranzakciókkal erősítette meg pozícióját a Magyarországon ma kétségtelenül a legerősebb tökéletteltséggel rendelkező filmszakmában, már kedden, március 4-én, nyitja meg új színházát a Rákóczi-úti egykori Uránia helyén.

Az új filmszínház művészi és technikai nivója európai és szenzációját jelenti a filmszínház-építésznek, Jánosy Béla és Szivessy Tibor műépítészek tervezték az elgondolásában és megoldásában egyaránt grandiózus nézőterét, amelynek belső kiépítése nem törte meg a régi Uránia architektúráját, sőt töretlen szépségében még jobban érvényesülni engedte a színház már stílusát.

Több mint ezer néző foglalhat helyet az Ufa-Színházban, amelynek tökéletesen berendezett gépházában a legkiválóbb hangosfilm készülékek fogják pergetni a vetítésre kerülő filmet.

Az Ufa áldozatot és fáradságot nem kímélt, amikor az új színházat hallatlan költéssel felépítette. A hétfői bemutató, amelyen Erich Pommer és Hans Schwarz monumentális filmje, a Vasárnap délután, az első magyar hangos beszélő és éneklő film kerül bemutatásra.

a színház újjáépítése még azok számára is meglepetést fog jelenteni, akik a régi Urániát tartották joggal, Budapest legszébb stílusú színházának.

A megnyitó díszelőadáson megjelenik a kormányzó, a kormány tagjai, valamint a társadalmi, politikai és művészeti élet elsőkelőségei.

— Helyreigazítás. A Magyar Hétfő legutóbbi számában „Galli Curci négyezer dolláros tellépti díja” címmel hosszabb jelent meg, amely alá Kolba Gyula neve került. A kérdéses cikket nem ő, hanem a lap más munkatársa írta, Kolba Gyula név csupán eltérődelés folytán került a cikk alá.

UFA Urania

Színházavatató műsor

Erich Pommer
UFA FILM

Vasárnap délután

Magyar beszéd

Magyar ének

IRTA:

Székelly János

RENDEZTE:

Hans Schwarz

Főszereplők:

Dita Parlo

és

Willy Fritsch

Mály Gerő,
Körmendy János
Dezsőffy László
Ligety Juliska
Simon Marcsa
Petthes Sándor

Röszgazdaság

Felemelték a Kisipari Hitelintézet alapítókéjét

Liberalis sajtótámadás — szakszerű képtelenség

Tegnapelőtt jelent meg a hivatalos jelentés, amely szerint a **Budapesti Kisipari Hitelintézet alapítókéjét fel-emelték.** Az emelés nem nagy, de szükségszerű volt azért, hogy az intézet alapítókéje a kormány által rendelkezésre bocsátott új hitelkerettel ne álljon kiáltó ellentétben. Budapest nyomorgó kisiparos és kiskereskedő társadalmi így kaphat mentőövet, hogy — ha még bírja ezt a szédületes pangást — partra úszhasson. Ed-dik korlátlanul kiszolgáltatót pária volt a kis helyi uzorások karmaiban.

Ez az utóbbi körülmény magyarázta meg az egyik liberális estílap tegnap feltűnt támadását. Megtámadja, **teleslegesnek tartja a töркеemelését és feleslegesnek tartja az egész intézményt. Szerinte be kellene olvasztani a — Községi Takarékbankba!** Ez az első-lás mindennél jellemzőbb. Meztelen kiállítás. Önleplezés.

Aki ismeri a pénzintézetek természetrajzát, tisztában van azzal, hogy minden nagybanknak van egy-két af-

iliált intézete, amely a kisebb méretű hitelüzletet műveli. **Nagy intézet ilyesmivel nem foglalkozik,** de nem is foglalkozhatik, mert más az ügykezelése. A Községi Takarékbank nagyszabású indult. Keretül átvette Magyarország második legrégebbi intézetét, az Egyesült Fővárosit. Hónapokkal ezelőtt a Községi Takarékbank igazgatósági ülésén is felvetették a Kisipari Hitelintézet beolvasztásának ötletét, de **egyhangúlag megállapították** ennek a gondolatnak a képtelenségét. És most jön a radikális estílap és tehetetlen dühében felveti a megváltó eszmét. **Fáj neki, hogy a kiserberek tízezeri kicsúsznak az ő tábora zsákányai közül.** Ha a Kisipari megnő, főkeerőssé válik, akkor a jobb idők elkövetkeztével a **betét is oda tódul, ahonnan ma a segítséget várják.** És akkor mi lesz a zsidó zughbankokkal, az apró uzorásokkal, az ügyvédi érdekelttség keretében habzó kölcsönözvetkezetekkel? Ennek a jövőnek a ködös képe mondatta el az előbb idézett kifakadást. **G. P.**

A Magyar Általános Ingatlanbank Részvénytársaság február 27. napján tartotta mérlegülését báró **Madarassy-Beck** Marcel elnöke alatt. A zárózámadásokat **Halon** Dezső vezérigazgató terjesztette elő. Ezek szerint a **tízévi nyereség 1 millió 012,96 P** (tavaly 947,146 P). A bruttó házbérvételek összege 1,498,301 P (tavaly 1,300,408 P) tett ki. A lebonnyított ingatlanüzletek, kamatok és szelvények jövedelme 948,392 P volt. A folyó évben értékesítette a bank általvali nagy telekblökkjét, melyen a Társadalombiztosító Intézet megbízásából 307 családi házat

épített. Ezen üzlet eredménye azonban még az idei nyereségben nem szerepel. A bank befejezte továbbá Vilmos császár-úti bérházblökkjének építkezését. Az igazgatóság azt fogja javasolni a közgyűlésnek, hogy úgy mint tavaly, **részvényenként 14 P (28%) osztalék fizetessék, 'artalék'lapba** helyeztessék 60,000 P, ami részvényenként **1 P-nek** felel meg s ami által a **3 millió P** alapítókéivel rendelkező intézet **tartalékátapja 4,420,000 P-re** fog emelkedni. Nyereségvitvel jövő évre **72,024 P.** A közgyűlés március 18-án lesz, a szelvények március 22-től lógnak beváltva.

Budapest kereskedői összefogtak egy megtámadott cég védelmére

Emlékeztet az a sokoldalú támadás, amelyet a Budapestben is letelepedett **Gutenberg-könyvkiadóvállalat** ellen indítottak. A magyar kereskedők, akik sokat adnak arra, hogy régi jó híruk továbbra is eszoritlan maradjon, a legutóbb ünnepelesen felajánlották szolgálatukat a Gutenberg-cégnek és nemes tettük első bizonyítékul országos tiltakozást jelentettek be a Gutenberg-cég ellen indított hájza miatt. A magyar kereskedők díszes gárdája ezzel az óvással is bizonyítani akarja, hogy a gazdasági élet szabadsága, függetlensége mennyire szent előttük s hogy a tisztességes eszközökkel, a nagy közönség előnyös kiszolgálását végző cég tisztességes munkáját a hatóságokkal egy sorban a magyar kereskedelmek is meg kell becsülni.

Arról van szó, hogy éppúgy, mint Európa több nagy városában a Gutenberg-könyvkiadóvállalat Budapestben is fiókot létesített és a cég már esztendő óta a világródonalony nagy írónak összes munkáit hitehellen kedvező feltételekkel a feltűnést keltő „ingyen” jellegű hirdetésekkel közölt módon terjesztik. Azok a vállalatok, amelyek nem tudták elképzelni, hogy kitűnő írótól, elegáns és jómínőségű könyveket ily kedvező feltételek mellett kiadni lehessen, tonorítotték a Gutenberg-cég legázósárára. Az eszközöket nem vetették meg. Először tisztességtelen verseny címén indították port. Az illetékes hatóságok alaposan felülbírálták, hogy vajon a Gutenberg-cég valóban a meglelt hirdetései díjtalan feltételei mellett adja-e tovább az olvasóközönségnek könyveit. S míg egyes kiadók diletáns tollforogatókkal állították át magyar nyelvre egy-egy külföldi író munkáját, addig a Gutenberg-cég csak a legjelesebb ma-

gyar szépirok művészi fordításában nyomatta ki könyveit, úgy, hogy a magyar könyvekből az eredeti mű egyetlen sora sem hiányzott. De az idő-zés tovább folytatódtok. Különböző hatóságok kénytelenek voltak foglalkozni a Gutenberg-cég ellen beadott perekkel, az ítélet azonban mindig a támadókat helyezte meg. Legutóbb az éltető levegőt kívánták elszivattyúzni Gutenbergék elől. Titokzatos megbízottak ugyancsak, akik nyilván a szövetkezett könyvkiadók érdekében jártak el, arra akarták rávenni a budapesti napilapokat, hogy illő ellenszolgáltatás fejében ezentúl ne közöljék a Gutenberg-cég hirdetéseit, nehogy a publikum megtudja, hogy ez a könyvkiadóvállalat, ép úgy mint eddigi műveit, nem sokára a régi „ingyen” feltételekhez hasonlóan kiadja a legújabb magyar sokkötetes **Gutenberg-lexikont.** Mert a Gutenberg-cég nagyvonalúsággal, ezer és ezer magyar tudós és író közreműködésével, hozzáfogott egy teljesen modern, hézagpótló lexikon szerkesztéséhez és kiadásához. Ez a lexikon előreláthatóan úrra gyarapítja a Gutenberg-cég eddigi habérát, hiszen a háború óta hasonló teljes lexikon nem jelent meg, amelyben mindazok az adatok is meglenének, amikkel az utolsó tízezer esztendő a történelmet és a tudás gazdag tárházát gyarapította. A könyvek sikerét növelni fogja természetesen az is, hogy a szabad kereskedelem szimbólumai lesznek, mert megjelenésüket a kereskedők összességének kölcsi támogatása is segítette azokkal szemben, akik meg akarták fosztani a magyar nagyközönséget attól, hogy jó munkát szokatlan kedvezményes feltételekkel kapjon kézbe.

Ma már fogalom, hogy a

Keresztény Szabóiparosok Szövetkezetében

a legjobb minőségben és a legolcsóbb áron szerzetheti be szövet-, posztó- és belésáruészűségletét.

Főüzlet: IV., Károly körút 30. Fióküzlet: II., Zsigmond-ú. 14.

Apostol-nyomda Budapest, VIII., Horánszky ucca 20. szám. — Telefon: 338—21. — Felelős nyomdalgazgató: Hedry Bertalan.

SPORT

Ferencváros—Somogy 6:2 (1:1)

A Ferencváros—Somogy mérkőzés a Ferencváros nagyarányú győzelmével végződött. Tízezer főnyi közönség volt a pályán. A zöld-fehérek biztató formáról tettek bizonyosságot. Takács II. már a 3. percben megsérült s csak a második félidő 13. percében tért vissza. Amint Takács II. visszatért, a lanyhán játszó Ferencváros,

mintha kieserélték volna, egymásután ontotta a gólokat. A Ferencvárosban a csatársor és a halvesor kifogástalanul játszott, különösen Kohut, Táncos és Bukovy volt kitűnő. A Somogy jó benyomást keltett, végig becsületesen küzdött, de végül is meg kellett hajolnia a nagyobb tudás előtt.

Bocskai FC — Kispest FC 2:0

Kispest, Sárkány-utca. Bíró: Juhász A. dr. Klasszikusültség volt a két csapat játéka, amit nem fejez ki a gólarány. A debreceniek tökéletesen összeszokott, kiciszolt technikájú együttes képét mutatták, míg a kispestiek darabos, inkább ösztönös futballt játszottak. A győzte csapatban Markos, Teleki és Budai kapus tűnt ki, míg a Kispestben Senkey II., Raix és Dénes kapus érdemelt elismerést.

Ujpest—Pécs-Baranya 6:0

A Megyeri-úton ötezer néző előtt folyt le az Ujpest mérkőzése Pécs-Baranyával. A bíró **Gerő** Ferenc volt. A mérkőzés a Pécs-Baranya támadásaival indult meg, de csakhamar Ujpest került frontba. Avar a 9. percben éles kapufát lő. A 13. percben szép csatárjáték után Stöffian fejese kapufáról pattan vissza, de P. Szabó elcsúpi a labdát és éles lövéssel a hálóba küldi: (1:0). A következő percben a jobbszárny akciójából Avar középre adja a labdát, Spitz kiugrik és néhány lépésről begurítja: 2:0. Pécs-Baranya csak szórványosan kerül az Ujpest területére. A harmincadik percben Spitz kitör, a kapu előtt azonban Palkó elnyomja, mire a bíró tizenegyest ítélt, melyet P. Szabó a jobbsarokba gurít: 3:0.

A második félidő elején P. Szabó megszökik és beadását Avar kényelmesen, kapásból a hálóba helyezi: 4:0. Az ötödik gólt a 14. percben Avar rúgja. A 38. percben kapu előtt kavarodásban Avar hátrahúzott labdáját Iványi ki akarja fejelni, a labda azonban a hálóba perdül. A pécsi csapat gyenge játékokat produkált.

Attila—Nemzeti 2:0

A mérkőzés a lelkesen játszó miskolci csapat megérdemelt győzelmével végződött. A két gólt Murányi és Hajós lőtte.

Budai 11—Bástya 3:2

A Bástya revánsa nem sikerült, mert védelme teljesen csődöt mondott. A budaiak győzelmüket a csapat jó játékán kívül annak köszönhetik, hogy a védelem kitűnő volt, a fedezetsor fáradhatatlanul dolgozott, a csatárok pedig energikusan törtek a kapura. A szegedi csapat a 14. percben Possák révén jutott az első góllhoz, melyet Kárpáti II. csakhamar kiegyenlített. A negyvenedik percben Possák kereszttüldözözte magát a budaiak védelmében. Lantos kirohan eléje, a szemfüles csatár azonban kezei öztöt gólt lő. A második félidőben változó mezőnyjáték után Steiner kiegyenlített. Tumultuózus jelenet következik, a bírót téves ítéletei miatt a közönség erősen becsmerli. A 33. percben Kárpáti II. a hatos sarkáról megszerzi a győzelmet jelentő gólt: 3:2.

Hugária—III. ker. FC 3:1

Tizenkétezer néző előtt játszódtok le a Hungária mérkőzése a III. kerületivel. Bíró: **Kornai** Artur volt. A csúsós pálya sokat ártott a játék szépségének. Az első 10 perc alatt az óbudaiak, majd a Hungária volt fölénnyben. Az első gólt a 24. percben Baráthy lőtte, melyet 4 perccel utóbb Bihány 2:0-ra szaporított. A második félidőben a túlerősen játszó III. ker. sűrűn volt a Hungária-kapu előtt, ennek ellenére a 39. percben Hires újabb gólt ért el: 3:0. A harmadik kerület egyetlen gólját a 46. percben Dröszler lőtte: 3:1.

A bajnokság állása

1. Ujpest	48:18	23
2. Ferencváros	44:13	20
3. Hungária	33:17	17
4. Bocskay	24:23	15
5. Bástya	32:31	14
6. III. ker. FC	21:25	14
7. Budai 11	21:15	13
8. Kispest	12:21	13
9. Pécs-Baranya	15:33	9
10. Attila	13:24	8
11. Somogy	15:37	8
12. Nemzeti	11:32	8

II. ligaeredmények

Sabária—Turul 3:1 (0:0).

Soroksár—Kossuth 2:0 (0:0).

Vac FC—Zala-Kanizsa 4:0 (2:0).

Megyer—Merkur elmaradt.

Vasas—Bak TK 2:0 (1:0).

Terézváros—Józsefváros 3:0 (1:0).

Első amatőrosztály: 33-as FC—Pósta 3:1 (3:0). FTC—BEAC 2:2 (1:0). Törekvés—Testvériség 1:1 (0:1). Pestújhelyi SC—Fer. Vasutas 4:2 (2:2). BSE—UTE 4:2 (2:2). BTC—III. ker. TVE 3:0 (1:0). Beszárkány—MTK 3:2 (2:0).

A cseh kupadöntőt a **Viktória-Ziskov** nyerte meg. A cseh kupadöntőt vasárnap játszotta le nagyszámú közönség előtt a Slavia-pályán a Viktoria-Ziskov a Sport Klub Lieben csapatával. A mérkőzés a Viktoria-Ziskov 3:1 (1:0) arányú megérdemelt győzelmével végződött.

A nagy per margójára

Tehát megtörtént a nagy eset. A **Fodor—Thury**-pert egyoldalúan befejezték s a bíróság elé állított hírlopirtó ellen emelt vádat visszavonták. Visszavonta ugyanaz a fórum, amely elindította, s a vádlott győztesen szabadult.

Hatásában kszámíthatatlan horderejű volt az a tanácskozás, amely eként döntött, hatalmas vereség érte a profilabdárugást.

Ezt nem az öröm hangján mondatja velünk a Professzionista Labdarugók Szövetsége tanácsának határozata. Fajdalmas a tény két ekből is. Elsősorban azért, mert olyan kérdések kerülhettek a nyilvánosság elé, amelyek felett árnyalom nélkül vitázni nem lehetett. S fájdalmas másodsorban azért is, mert a visszavonás, az elkövetett hiba ilyetén befejezése nem hozta meg a feltétlenül szükséges tisztulási folyamatot.

Mert óriási módon téved az, aki a látszatra adva azt hiszi, hogy megindult botránylavinna középpontja **Fodor** dr volt. **Fodor** dr kezdettől fogva a nyílt professzionizmus mellett foglalt állást, munkáját dotáltatta, ezt a dotációt éppen a versenytársai szavazták meg számára, a felhívórgatóktól „mellékjövedelmeket” ugyanezek nézték el, **Fodor** dr sohasem titkolta, hogy számára a sport üzlet is. S mert hogy ez így van, minden további kérdés intern dolog: a Magyar Labdarugók Szövetségének belső ügye. Intézzék, ahogy jólesik, felel is érte. Ellenben, mérhetetlen kára a sportnak az, hogy az ügynek ilyetén elintézésével egyelőre lezártul az a zsilip, amelyen át az egyéb szennyes machinációk és üzletek követeltek szinte parancsolóan útát. **Lezártul** — ismétljük — legalább egyelőre a per alapkérdése: **hol az üzlet a sportban.** Mert van üzlet. De nem ott, ahol keresték. Nem a nyílt professzionizmus oldalán. A profilk, ha ráfizetéssel is, de azért folytatják tevékenységüket, hogy keressenek, ha lehet, a sporton. Ezt megengedték, sőt rákényszerítették a hatóságok s erre ipar-pengedélyük is van. Kerestek és keresnek a sporton aránytalan nagy mértékben azonban azok, akik a háttérben megbújva még nem kerültek terfekre s akikhez a profizmusnak a reklámozás kívül egyéb köze nincs.

Felelős szerkesztő és kiadó:
MOVIK ZSIGMOND